

กระบวนการตัดสินใจและอิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของ
กลุ่มผู้เล่นการพนันฟุตบอล

นายวริทธิ์ โอนพรัตน์วิบูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DECISION PROCESS AND THE INFLUENCE OF PERSONAL AND MASS MEDIA ON THE
FOOTBALL GAMBLER STOPPING FOOTBALL GAMBLING

Mr. Varidhi Onoparatvibool

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491546

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการตัดสินใจและอิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อ
การตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของกลุ่มผู้เล่นการพนันฟุตบอล

โดย

นายวริทธิ์ โอนพรัตน์วิบูล

สาขาวิชา

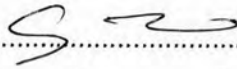
นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ

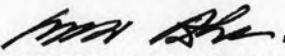
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยুবล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พนม คลีฉายา)

วริทธิ์ โอนพรัตน์วิบูล : กระบวนการตัดสินใจและอิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของกลุ่มผู้เลิกเล่นการพนันฟุตบอล (THE DECISION PROCESS AND THE INFLUENCE OF PERSONAL AND MASS MEDIA ON THE FOOTBALL GAMBLER STOPPING FOOTBALL GAMBLING) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. กาญจนา แก้วเทพ, 136 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอล ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอล อิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอล และเนื้อหาสารของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของกลุ่มผู้เลิกเล่นการพนันฟุตบอล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่เคยเล่นการพนันฟุตบอลแต่ปัจจุบันเลิกเล่นการพนันดังกล่าวแล้วจำนวน 25 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของประชาชนมี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นรับรู้ปัญหาและขั้นเกิดความเปลี่ยนแปลง 2) ขั้นการเกิดสำนึก 3) ขั้นเลือกแนวทางปฏิบัติ และ 4) ขั้นลงมือปฏิบัติ
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอลมี 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) การแพ้พนันบ่อยครั้งและปัญหาทางการเงิน 2) ผลกระทบที่รุนแรงต่อการดำรงชีวิต 3) ความเชื่อทางศาสนา 4) ปัญหาการทำงานหรือการเรียน 5) การได้เห็นประสบการณ์ที่ไม่ดีของผู้อื่น 6) ความศรัทธาในคัมภีร์ของกฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมาย และ 7) การไม่มีช่องทางการเล่นพนันที่สะดวก
3. สื่อบุคคลไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แต่มีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างได้ส่วนหนึ่ง โดยสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ในกรณีของสื่อมวลชน สื่อมวลชนที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สนับสนุนให้เลิกเล่นการพนันฟุตบอลได้แก่โทรทัศน์ โดยมีอิทธิพลใน 4 ลักษณะคือ 1) เป็นผู้สะท้อนสภาพความเป็นจริงของการพนันฟุตบอล 2) เป็นผู้สนับสนุน 3) มีอิทธิพลโดยตรง และ 4) มีอิทธิพลขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ส่วนภาพยนตร์มีอิทธิพลใน 2 ลักษณะคือ 1) กระตุ้นการรับรู้และความรู้สึก และ 2) เป็นตัวอย่างสะท้อนภาพชีวิตจริง ในขณะที่สื่อมวลชนที่ไม่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอลคือหนังสือพิมพ์และสื่ออื่น ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอลใน 3 ลักษณะคือ 1) ทำให้แสวงหาข้อมูลได้ยากขึ้น 2) มีอิทธิพลโดยตรง และ 3) มีอิทธิพลขึ้นอยู่กับเงื่อนไข
4. เนื้อหาสารที่มีอิทธิพลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอลได้แก่ เนื้อหาสารที่ 1) แสดงประสบการณ์ตรงของตัวเองหรือชีวิตจริงของผู้อื่น 2) ทำให้รู้สึกสำนึกได้/คิดได้ 3) แสดงความห่วงใย ความเข้าใจ ความรัก และมีเหตุผล 4) แสดงความเสียใจ 5) ชี้ให้เห็นโทษของการพนันฟุตบอล และ 6) แสดงความโกรธ

ภาควิชา...การประชาสัมพันธ์.....ลายมือชื่อนิติ..... *วริทธิ์ โอนพรัตน์วิบูล*.....
 สาขาวิชา...นิเทศศาสตรพัฒนการ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *กช*.....
 ปีการศึกษา 2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4885137228 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : DECISION/ INFLUENCE/ PERSONAL AND MASS MEDIA/ FOOTBALL GAMBLING

VARIDHI ONOPARATVIBOOL: THE DECISION PROCESS AND THE INFLUENCE OF PERSONAL AND MASS MEDIA ON THE FOOTBALL GAMBLER STOPPING FOOTBALL GAMBLING. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. KANJANA KAEWTHEP. Ph.D, 136 pp.

The objectives of this qualitative research are to study the stages of the stopping of football gambling, the factors affecting the stopping of football gambling, the influence of personal and mass media on the stopping of football gambling, and their messages influencing the stopping of football gambling of the football gamblers. The in-depth interviews of 25 ex-football gamblers were conducted.

The key findings can be summarized as follows:

1. The stages of stopping football gambling are divided into 4 stages: 1) perception of problems and changes, 2) consciousness, 3) selection of performance, and 4) action.

2. There are seven factors influencing the stopping of football gambling including 1) frequency of loss and financial problem, 2) severe effect on daily life, 3) religious faith, 4) working or studying problems, 5) perception of other people's bad experiences, 6) stricted law enforcement, and 7) inconvenient way for gambling.

3. Personal media do not have influence on the majority of the samples in stopping football gambling but have influence on the minority. The most influential one is family members especially father and mother. For mass media, ones that present information to encourage the stopping of football gambling are television and movie. The influences of television are in 4 aspects: 1) reflect the facts of football gambling, 2) be an agent of reinforcement, 3) be direct influence, and 4) influence by conditions. The influences of movie are in 2 aspects: 1) motivate awareness, and 2) present the real life. Meanwhile, mass media that do not present information to encourage football gambling are newspaper and other types of media. Their influences are in 3 aspects: 1) limit accessibility to information, 2) be direct influence, and 3) influence by condition.

4. Messages influencing the football gamblers to stop football gambling are those that 1) present real experiences, 2) make them repent, 3) present concern, understanding, love and reasoning, 4) regret, 5) bad impact of the gambling, and 6) anger.

Department Public Relations.....Student's signature.....*Varidhi Onoparatvibool*
Field of study Development Communication Advisor's signature .....*Kanjana Kaewthep*.....
Academic year 2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณา ความช่วยเหลือ คำปรึกษา และคำแนะนำจากรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พัชนี เขยจรรยา ซึ่งกรุณาสละเวลามาเป็นประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. พนม คลีฉายา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่สละเวลามาให้สัมภาษณ์และให้ความช่วยเหลือ เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิเทศศาสตร์พัฒนาการทุกคน น้องรหัส พี่สาว น้องสาว ทั้งสองคน และน้องชาย ที่ช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่สำหรับการสนับสนุนใน ทุก ๆ ด้าน จนทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	7
ปัญหานำการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การตัดสินใจและขั้นตอนการตัดสินใจ.....	9
การสื่อสารภายในบุคคล.....	17
การสื่อสารเพื่อการ โน้มน้าวใจ.....	19
แนวคิดและทฤษฎีอิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชน.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการสื่อสาร.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	36
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	36
ขั้นตอนในการทำวิจัย.....	37
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

	การนำเสนอข้อมูล.....	41
บทที่		
4	ผลการวิจัย.....	42
	ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
	ขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอล.....	47
	ปัจจัยทั่วไปที่มีผลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอล.....	67
	อิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอล.....	73
	เนื้อหาสารที่มีอิทธิพลต่อการเลิกเล่นการพนันฟุตบอล.....	88
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
	สรุปผลการวิจัย.....	92
	อภิปรายผลการวิจัย.....	100
	ข้อเสนอแนะ.....	115
	รายการอ้างอิง.....	118
	ภาคผนวก.....	123
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	126

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงขั้นตอนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอนและคำถามสำคัญของแต่ละขั้น.....	11
2 แสดงตารางวิเคราะห์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.....	22

สารบัญภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1 แบบจำลองการสื่อสารภายในบุคคลของ Barker และ Wiseman.....18